

НАЦИОНАЛНА КОНФЕРЕНЦИЯ
„Обединени за ученето на възрастни“
16 декември 2021 г., София Хотел Балкан

ПРОГРАМА

9,30 – 9,40	Откриване <i>проф. Генка Петрова, заместник-министър на образованието и науката</i>
9,40 – 9,55	Състояние на сектора за учене на възрастни – ключови показатели <i>Валентина Дейкова, Министерство на образованието и науката</i>
9,55 – 10,10	Осигуряване на условия за преход към функционираща система за учене през целия живот <i>Ваня Тивидошева, Министерство на образованието и науката</i>
10,10 – 10,30	Нагласи сред професионалната общност в сектора за обучение на възрастни към електронната платформа EPALЕ <i>Глобал Метрикс</i>
10,30 – 10,45	Повишаване на привлекателността и подобряване на качеството на професионалното образование и обучение за гарантиране на заетост и конкурентоспособност <i>Румяна Костадинова, външен експерт</i>
10,45 – 11,15	Кафе пауза
11,15 – 11,30	Развитие на възможности за неформално и самостоятелно учене за личностно и професионално израстване <i>Наталия Георгиева, външен експерт</i>
11,30 – 12,10	Дискусионен панел: <i>Росица Стелиянова, АИКБ; Евгения Накова, ЧЕЗ; Мариана Павлова, НАПОО; Юлия Симеонова, КНСБ; проф. д-р Севдалина Турманова, ОС Бургас</i> Обща дискусия
12,10 – 12,30	Изводи и препоръки <i>Жулиян Гочев / Валентина Дейкова, МОН</i>
12,30	Закриване

Съфинансиран от
программа „Еразъм“
на Европейския съюз

Министерство
на Образованието
и Науката

**НАЦИОНАЛНА КОНФЕРЕНЦИЯ
„Обединени за ученето на
възрастни“**

16 декември 2021 г., София Балкан Хотел
Проект „Националните координатори в изпълнението на
Европейската програма за учене на възрастни“

Съфинансиран от
программа „Еразъм“
на Европейския съюз

Министерство
на Образованието
и Науката

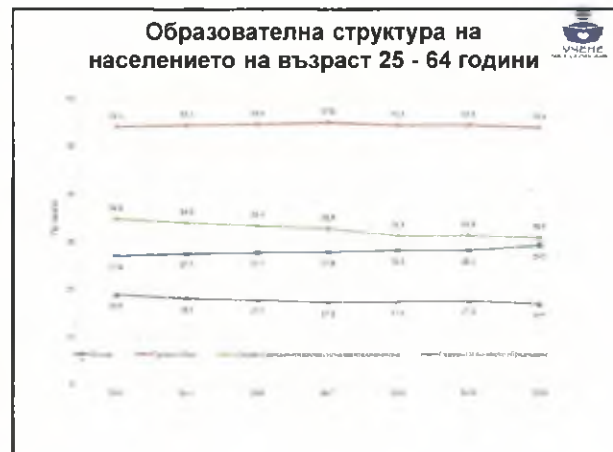
**Състояние на сектора за учене на
възрастни – ключови показатели**

16 декември 2021 г., София Балкан Хотел
Проект „Националните координатори в изпълнението на
Европейската програма за учене на възрастни“

**Изпълнение на целите на Националната
стратегия за учене през целия живот за
периода 2014 – 2020 г.**

Индикатор/целта	Известен резултат	Годишен дял (участици в % от ЦТ)
Участие на населението на възраст 25-64 г. във формално или неформално обучение вся година	Дялът на възрастна	0%
Участие в предучилищното образование на деца на възраст от 4 години до възникване в първи клас	Дялът на възрастна	0%
Присъстваността на курсисти в образователни и обучителни дейности на възраст 18 - 24 години	Известен резултат	23.8%
Ученици с постижения над критичното ниво във всички на PISA по четене, по математика и по природни науки	Дялът на възрастна	0%
Дял (%) на преподавателите СПК в областите „ИКТ“, „Технически науки и технически професии“, „Лезива и ремонтиращи технологии“ и „Архитектура и строителство“	Дялът на възрастна	0%
Относителен дял (%) на лицата с висше образование сред населението на възраст 30 - 34 години	Известен резултат	92.5%
Застъп на населението на възраст от 20 до 64 г.	Известен резултат	26.8%

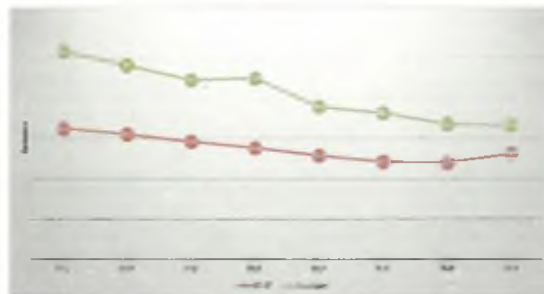

Население на възраст 15-64 години с ниска квалификация (ISCED 0-2),%, 2014 – 2020 г.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ЕС 27	28,4	27,8	27,4	26,9	26,5	26,7	26,8
България	22,6	22,2	21,9	21,4	21,5	21,9	21,5

Относителен дял на младите хора на възраст 15-29 години, които не работят и не участват в образование или обучение

Дял на хората на възраст 16 – 74 години с основни цифрови умения

	2015	2016	2017	2019
България	31	28	29	29
ЕС 27	54	54	55	56

Индекс за навлизането на цифровите технологии в икономиката и обществото, DESI, 2016 – 2020

Показатели	България					ЕС
	2016	2017	2018	2019	2020	
Направление „Човешки ресурси“						
Пока основни умения в областта на цифровите технологии	31%	28%	29%	29%	29%	56%
Цифрови умения над основните	-	10%	11%	11%	11%	14%
Най-важни основни цифрови умения	-	28%	31%	31%	31%	31%
Свързване до ИКТ	1,9%	2,3%	2,7%	2,3%	3,0%	3,8%
Заето място сред ЕС 28	27	27	28	28	28	

Безработни възрастни: абсолютен риск от ниска квалификация според възраст и вид квалификация

Възраст	Образование	Цифрови умения	Срещност	Аритметика
35-54	41,6	98,5	няма данни	няма данни
35-54	37,0	90,0	няма данни	няма данни
25-34	28,8	75,4	няма данни	няма данни
Общо 25-64: Средно за България	17,8	67,9	няма данни	няма данни
Общо 25-64: Средно за Европа	29,2	43,2	29,9	34,1

Амбициозни цели

Показател	2019 г.	2018 г.	2017 г.
Участие на възрастни на 25-64 години в обучение за период от 12 месеца	50 %	38 % (2018 г.)	24,8% (2016 г.)
Участие на нискоквалифицирани лица на възраст 25-64 години в обучение за период от 12 месеца	30 %	18 % (2018 г.)	7,6% (2016 г.)
Дял на безработните възрастни на 25-64 години, участвали в неотдавнашен процес на учене	20 %	11 % (2019 г.)	Незначителен дял, който е под 1%
Дял на възрастните на 18-74 години, притежаващи поне	70 %	58 % (2019 г.)	29%

Осигуряване на условия за преход към функционираща система за учене през целия живот

16 декември 2021 г.

Национална конференция „Обединени за ученето на възрастни“

СТРАТЕГИЯ ЗА УЦЖ 2014-2020

ОБЛАСТ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ 1: „ОСИГУРЯВАНЕ НА УСЛОВИЯ ЗА ПРЕХОД КЪМ
ФУНКЦИОНИРАЩА СИСТЕМА ЗА УЧЕНЕ ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ“

КОЛИЧЕСТВЕНО ИЗПЪЛНЕНИЕ

- Към област на въздействие 1: „Осигуряване на условия за преход към функционираща система за учене през целия живот“ са формулирани **4 цели**, които следва да бъдат постигнати чрез изпълнението на **14 дейности** и **125 задачи**.
- От общо 125 бр. задачи **90** са „изпълнени“ (72 %), **23** са „по-скоро изпълнени“ (18,4 %), **8** са „по-скоро неизпълнени“ (6,4%) и **4** са „неизпълнени“ (3,2 %).
- Най-много задачи се изпълняват от държавни институции – МОН, МТСП, НАПОО и ЦРЧР. В изпълнението на дейностите са включени и социални партньори – АИКБ, БСК, БТПП, КНСБ.

ОБЛАСТ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ 1: „ОСИГУРЯВАНЕ НА УСЛОВИЯ ЗА ПРЕХОД КЪМ ФУНКЦИОНИРАЩА СИСТЕМА ЗА УЧЕНЕ ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ“

ФИНАНСИРАНЕ

- **33,6 %** от дейностите в тази област на въздействие се финансират от средства от държавния бюджет в рамките на бюджета на институциите, отговорни за реализирането на дейностите (МОН, МТСП, НАПОО, ЦРЧР);
- **4,8%** от дейностите, реализирани от социалните партньори, се осъществяват чрез собствени средства;
- **61,6%** от дейностите се реализират чрез проектно финансиране – ЕСФ чрез оперативните програми и програмата Еразъм + и други европейски програми и проекти (Refemet).

ОБЛАСТ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ 1: „ОСИГУРЯВАНЕ НА УСЛОВИЯ ЗА ПРЕХОД КЪМ ФУНКЦИОНИРАЩА СИСТЕМА ЗА УЧЕНЕ ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ“

НЕИЗПЪЛНЕНИ ДЕЙНОСТИ

- Въвеждане на система за кредити в професионалното образование и обучение до 2016 г. и осигуряване на съвместимост със системата за натрупване и трансфер на кредити във висшето образование (*дейности в този обхват са планирани в Програма „Образование“ 2021-2027*);
- Създаване на инструменти и платформи за електронно обучение за включване в учене на нови целеви групи, по-специално със специфични потребности и живеещи в отдалечени места (*дейности в този обхват са планирани в Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021-2027*);
- Въвеждане на мерки за идентифициране и преодоляване на бариерите пред мобилността за учене, разширяване на нейния обхват и въвеждане на система за мониторинг (*дейности в този обхват се планират в плана за действие до 2024 г. по Стратегическата рамка за образование, обучение и учене 2021-2030*);
- Въвеждане на стандарт за осигуряване на качеството на ПОО на системно ниво

ОБЛАСТ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ 1: „ОСИГУРЯВАНЕ НА УСЛОВИЯ ЗА ПРЕХОД КЪМ ФУНКЦИОНИРАЩА СИСТЕМА ЗА УЧЕНЕ ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ“

СЪЩЕСТВЕН ПРИНОС В ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ЦЕЛИТЕ

- ИИ 1** „Извършване на съвместни образователни дейности за образователни и обучавани, популяризиране на политиката за учене“

 - Единен координационен механизъм на политиката за учене през целия живот чрез функционирането на Национален координационен съвет, Национална координационна група, Областен координационен съвет и областни координационни групи за УЦЖ - МОИ
- ИИ 2** „Извършване и внедряване на инициативи, насочени към осигуряване на условия за учене през целия живот и повишаване на качеството на образованието“

 - НКР валидиране Евролас
- ИИ 3** „Стимулиране на участниците в образователни и обучавани, популяризиране на образователни и обучавани, популяризиране на образователни и обучавани“

 - проектите на социалните партньори в ежегодните НПОЗ
 - система за прогнозиране на потребностите от квалификации - МТСП
- ИИ 4** „Извършване на дейности по повишаване на качеството на образованието и обучавани, популяризиране на образователни и обучавани, популяризиране на образователни и обучавани“

 - изпълнението на индикатора може да бъде измерено след резултатите от преброяването през 2021 година

ИЗВОДИ

Положителни измерения	Проблемни области
<p>Дейностите в годишните планове в Област на въздействие 1: „Осигуряване на условия за преход към функционираща система за учене през целия живот“ са реалистични и в преобладаващите си параметри са свързани с регулярните функции на отговорните институции;</p> <p>Висок процент на изпълнените задачи и значителен напредък в изпълнение на целите;</p> <p>Ангажираност на отговорните институции и организации в изпълнението на планираните дейности;</p> <p>Устойчива традиция за популяризиране чрез ежегодните Дни на УЦЖ с включването на широк кръг заинтересовани страни.</p>	<p>Преобладаващото финансиране на дейностите е чрез средства по програми и проекти</p> <p>В НСУЦЖ е предвидено създаването на Национален съвет за учене през целия живот към Министерския съвет като стратегическа група за координация на изпълнението. В рамките на изпълнението на Стратегията такъв съвет не е създаден и управлението на процесите е сегментирано;</p> <p>Не е изградена система за кариерно ориентиране;</p> <p>Не са прилагат активно възможностите за валидиране на компетентности;</p> <p>Няма внедрен стандарт за качество на ПОО на системно ниво.</p>

ПРЕПОРЪКИ

- Институционализиране - **специализирано звено** за координиране на процесите, събиране и анализ на база данни, формулиране на решения;
- Разработване и прилагане на **комуникационна стратегия** с ясни отговорности на различните заинтересовани страни – национални, регионални и местни власти, работодателски и синдикални организации, неправителствен сектор, граждански сдружения, културни институции и пр.;
- Мащабно **медийно отразяване** на ползите, успешните лични истории и възможностите, които съществуват като кариерно, лично и социално развитие чрез учене във всички форми – формално, неформално и информално;
- По-активно използване на информационните и образователни ресурси в Европейската платформа **EPALE**.

7

С подкрепата на
Програма Еразъм+
на Европейския съюз

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

Благодаря за вниманието!

III.mon.bg
adbg@mon.bg

8

Нагласи сред професионалната общност в сектора за обучение на възрастни към електронната платформа EPALe

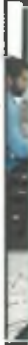
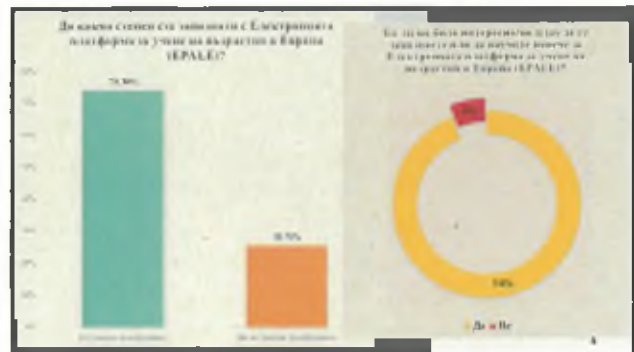
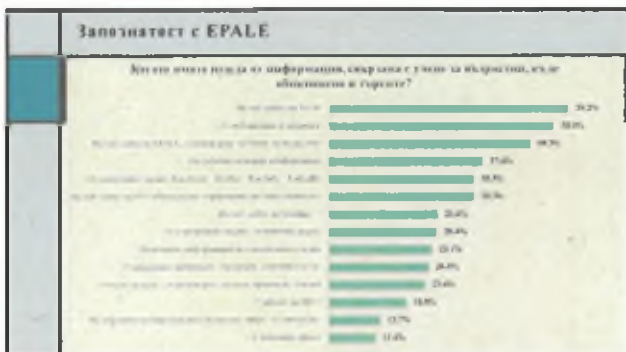

Директорката
Дана Гелен
 Катедра Габриела

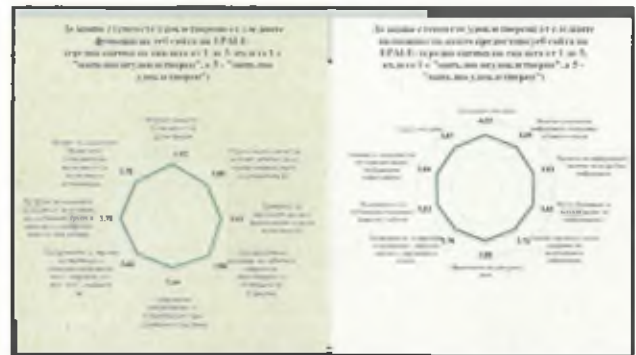

Методика на проведеното количествено проучване

Реализация на изследването: Габриела Метрикс ЕООД
 Разпор на изследване: 1001 души, извършени в областта на обучението на възрастни
 Представителност: Национално представително изследване
 Метод на регистрацията: Пряко стандартизирано изпитание „one to one“ (анкетно)
 Период на провеждане: Период на провеждане: септември – ноември 2023 година

Благодарим за вниманието!

GLOBAL METRICS LTD

office@globalmetrics.eu

0894 35 76 43

 „Националните координатори и изпълнители на Европейската програма за учене на възрастни“

Повишаване на привлекателността и подобряване на качеството на професионалното образование и обучение за гарантиране на заетост и конкурентоспособност

Национална конференция „Обединени за ученето на възрастни“
 София, 16.12.2021 г.

Последваща оценка на въздействието на политиката в сектора на УЦЖ в периода 2014 – 2020 година

НСУЦЖ, Област на въздействие (ОВ) 5:

„Повишаване на привлекателността и подобряване на качеството на професионалното образование и обучение за гарантиране на заетост и конкурентоспособност“

Инструменти за оценка на изпълнението:

- Анализ на резултатите
- Онлайн анкета
- Фокус група

Специфични цели за ОВ 5

Определят се в съответствие с основните принципи, които се залагат в НСУЦЖ, и приоритетите в стратегическата рамка за УЦЖ:

- Превръщане на ПОО в привлекателна и ефективна възможност за учене
- Повишаване на пригодността за заетост на завършилите ПОО
- През 2020 година делът на придобилите степен на професионална квалификация в широките области „Информатика“, „Техника“, „Производство и преработка“ и „Архитектура и строителство“ да бъде най-малко 60%

Анализ на резултатите – количествена оценка на напредъка

Постигането на специфичните цели в ОВ ПОО се осъществява чрез изпълнението на 18 дейности, реализирани чрез планирани 306 бр. задачи, от които:

- 166 са „изпълнени“ (54,25%);
- 54 са „по-скоро изпълнени“ (17,65%);
- 25 са „по-скоро неизпълнени“ (8,17%);
- 15 са „неизпълнени“ (4,9%);
- За 46 бр. задачи (15,03%) липсва информация

Анализ на резултатите – качествена оценка на напредъка (1)

Дейностите, чрез изпълнението на които трябва да се постигнат целите, се систематизират в четири групи:

- I група – дейности, свързани с *разработването и въвеждането на инструменти от изключителна важност за функционирането на системата за професионално образование и обучение (ПОО)*
- II група – дейности, свързани с оптимизирането на *съдържанието на професионалната подготовка и създаването на оптимални условия за учене в системата на ПОО*
- III група – дейности, които целят да *повишат пригодността за заетост след завършване на образование и/или обучение в системата на ПОО*
- IV група – дейности, свързани с *повишаване привлекателността на ПОО*

Анализ на резултатите – качествена оценка на напредъка (2)

Съществен принос за постигането на специфичните цели на ОВ 5 има изпълнението на дейностите от III група, целящи повишаване пригодността за заетост след завършване на образование и/или обучение в системата на ПОО:

- развитие на услугите по кариерно ориентиране;
- стимулиране на образованието и обучението в приоритетните области на икономиката и разработване на подходи за реализиране на обучение по „защитени професии/специалности“;
- разработване и прилагане на политики и мерки за развитие на професионалното обучение в работна среда, вкл. чрез организиране на стажове в предприятия по време и след завършване на обучение;

Анализ на резултатите – качествена оценка на напредъка (3)

Съществен принос за постигането на специфичните цели на ОВ 5 има изпълнението на дейностите от III група, целящи повишаване пригодността за заетост след завършване на образование и/или обучение в системата на ПОО:

- съчетаване на ПОО с овладяване на ключови компетентности за постигане на по-голяма пригодност на обучаваните за трудова заетост;
- осигуряване на възможности за ПОО на заети и безработни лица с приоритет на групата в младежка възраст, в т.ч. и обучения на работното място, в съответствие с потребностите на бизнеса и изисквания за преход към ресурсно ефективна нисковъглеродна и зелена икономика.

Анализ на резултатите – качествена оценка на напредъка (4)

Постижения:

- проведени са широка палитра от обучения с различни целеви групи за:
- ✓ придобиване/повишаване на професионалната квалификация;
- ✓ придобиване на ключови компетентности;
- ✓ развитие на предприемачески, управленски и бизнес знания и умения за започване на самостоятелна стопанска дейност;
- ✓ организация и управление на работни системи и процеси (за мениджъри);

Анализ на резултатите – качествена оценка на напредъка (5)

Постижения:

- проведени са широка палитра от обучения с различни целеви групи за:
 - ✓ заемане или във връзка със заетост на конкретни работни места (специфични обучения за конкретни работни места);
 - ✓ разработване на планове за професионално развитие и усъвършенстване (мотивационни обучения);
 - ✓ обучаващи на възрастни, в т.ч. и наставници;
 - ✓ общуване на чужд език – български език (за безработни лица – бежанци);
 - ✓ професионално ориентиране;
 - ✓ обучение чрез работа (дуална система на обучение)

Анализ на резултатите – качествена оценка на напредъка (6)

Постижения:

- осъществени са обучения на представители на следните целеви групи:
 - ✓ безработни младежи до 29 г.;
 - ✓ икономически неактивни младежи на възраст до 29 г. вкл., които не са в образование или обучение;
 - ✓ неактивни и безработни лица на възраст над 29 г.;
 - ✓ неграмотни и слабограмотни лица над 16 години;
 - ✓ безработни лица с ниска степен на образование (ISCED 2 и по-ниско);

Анализ на резултатите – качествена оценка на напредъка (7)

Постижения:

- осъществени са обучения на представители на следните целеви групи:
 - ✓ икономически неактивни лица, лица с увреждания, лица, полагащи грижи на зависими членове на семейството;
 - ✓ лица в неравностойно положение, заети в социални предприятия;
 - ✓ продължително безработни лица;
 - ✓ безработни лица – бежанци;
 - ✓ заети лица;
 - ✓ мениджъри (по организация и управление на работни системи и процеси)

Ползотворност на обученията в системата на ПОО

Най-ползотворните обучения в системата на ПОО	Да, напълно	Да, донякъде	Общо
За придобиване на степен на професионална квалификация по професия	51,3%	26%	77,3%
За актуализиране или разширяване на придобита професионална квалификация	45,5%	26%	71,5%
За придобиване на квалификация по част от професията	28,6%	37,7%	66,3%
За придобиване степен на образование и професионална квалификация	23,4%	25,3%	48,7%
За новости в техниката и технологиите, свързани с изпълняваната трудова дейност	22,7%	21,4%	44,1%

Отношение към институциите за ПОО

Обстоятелства, пораждащи недоверие към институциите за ПОО	Да, напълно	Да, донякъде	Общо	Не
Имам необходимото доверие към институциите за ПОО	25,3%	52,6%	77,9%	4,5%
Несъответствието на получената подготовка с най-новата техника и технологии в съответната професионална област	19,5%	41%	60,5%	15,6%
Приложимостта на получената в системата за ПОО професионална подготовка	13,6%	38,3%	51,9%	18,2%
Качеството на професионалната подготовка	11,7%	39%	50,7%	22,1%
Несъответствието между вложените средства и реализираните ползи в резултат от ПОО	11,7%	36,4%	48,1%	19,5%

Слабите страни на ПОО

Слаби страни на ПОО	Напълно съгласен	Съгласен с донякъде	Общо
Ниска информираност и заинтересованост от страна на възрастните обучаеми	36%	42%	80%
Недостатъчна разпознаваемост и разбиране на ПОО като възможност за реализация	34%	39%	73%
Ограничени източници за финансиране на системата за ПОО	32%	36%	68%
Слаба информираност относно практиките в системата за ПОО	22%	45%	67%
Дефицит на ясни и работещи национални политики за развитие на ПОО	35%	29%	64%
Подценена роля на уменията, придобити чрез ПОО, в сравнение с общото образование и обучение при кандидатстване за работа	23%	39%	62%
Недостатъчно прилагане на системата за валидиране на умения, знания и компетентности, придобити при предишен опит	17%	38%	55%
Дефицит на квалифицирани кадри в системата за ПОО	26%	29%	55%
Дефицит на добри практики в системата за ПОО	14%	40%	54%
Нисък контрол на качеството на дейностите на институциите, предлагащи ПОО	15%	30%	45%

Препоръки (1)

- Да се възстанови и надгради системата за осигуряване на качеството на ПОО като отделно функционираща специфична система.
- Да се разработи и въведе с активното участие на всички заинтересовани страни (държавни институции, обучаващи институции, работодатели, местни органи, неправителствени организации и др.) национална система за наблюдение на прехода на завършилите ПОО към пазара на труда и към по-нататъшно образование и обучение.
- Да се разработи и внедри система за трансфер на кредити (на основата ДОС, разработени чрез прилагане на подхода, ориентиран към единици резултати от ученето, и на разширяването на модулната организация на учебния процес).

Препоръки (2)

- Да се развие, надгради и въведе модел за признаване от висшите училища на резултати от учене, придобити в ПОО, като практика в дейността на институциите в системата на висшето образование.
- Да се предприемат интензивни действия за разработване на електронни учебни курсове за професионална подготовка, което е от особена важност в настоящата усложнена епидемична обстановка.
- Да се разшири и оптимизира процесът на модернизация и развитие на образователната инфраструктура за ПОО, като освен участието на обучаващите институции и бизнеса се активизират и ангажират и местните структури.

Препоръки (3)

- Да се реализира развитие на услугите по кариерно ориентиране с цел вземане на решения относно образование, обучение и кариерно развитие.
- Да се разширява овладяването на широк кръг ключови компетентности, съчетавайки го с професионалното образование и обучение.
- Да се разширят дейностите за идентифициране на икономически неактивните лица, вкл. и на лица на възраст над 29 г., които не са в образование или обучение, с цел активирането им за включване на пазара на труда.

Препоръки (4)

- Да се разшири и активизира на национално ниво публично-частното партньорството в областта на ПОО за всички сектори на индустрията (по модела на действащото споразумение между МОН и ИТ индустрията).
- Да се разширят и разнообразят дейностите, които способстват за привлекателността на ПОО, а в утвърдените вече национални състезания по професии да се активира включването и на възрастни обучаеми.
- Да се преосмислят съдържанието и възможностите на професионалното колежанско образование с цел осигуряване на гъвкави пътеки както към пазара на труда, така и към висшето образование.

Кои инструменти са от изключителна важност за функционирането на системата за професионално образование и обучение и трябва да се разработят и въведат?

Чрез какви методи и подходи да се оптимизира съдържанието на професионалната подготовка?

Как да преодолеем бариерите за участие в професионално образование и обучение на възрастни?

Кои са факторите, които са от значение за изграждането на успешна система за валидиране в България?

Благодаря за вниманието!

Съфинансиран от
программа „Драйвът“
на Европейския съюз

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

„Националните споразумения в изпълнение на
Европейската програма за учене на възрастни“

Национална конференция на Националната платформа „Обединени за ученето на възрастни“

Изводи и препоръки

гр. София, 16 декември (четвъртък) 2021 година

Съфинансиран от
программа „Драйвът“
на Европейския съюз

Изводи и препоръки (1) :

- Секторът за учене на възрастни продължава да бъде най-слабо развит в общата система за образование и обучение;
- Недоброто място на България по отношение на стойностите на повечето от международно сравнимите показатели я поставят в ситуация на страна, която трябва да догонва средните европейски постижения в периода и след 2020 г., за което е необходимо да се полагат трайни усилия за цялостно подобряване на качеството и ефективността на националната система за образование и обучение;

Съфинансиран от
программа „Драйвът“
на Европейския съюз

Изводи и препоръки (2) :

- Образователната система и в частност образованието и обучението на възрастни изостава в изпълнението на основната си задача – да осигурява на учащите и заетите необходимите знания и умения според изискванията на съвременното икономическо развитие. Необходимо е да се повиши съществено участието на активното население на възраст 18-24 г. и на 25-64 години в образование и обучение, като специално внимание се обърне на неграмотните и лицата с ниско образование;
- Подобряването на образователната структура на населението по принцип благоприятства и ускорява икономическото развитие, но по-високото образование трябва да бъде съчетано с адекватно качество на образованието и обучението;

Съфинансиран от
программа „Драйвът“
на Европейския съюз

Изводи и препоръки (3) :

- Преждевременното напускане на образованието означава незавършване на средно образование и води до влошаване на образователната структура на населението, т.е. до влошаване на качеството на работната сила с негативни последици за икономиката. Усилията на държавата и на образователната система за предотвратяване на ранното напускане на училище следва да продължат чрез подобряване на Механизма за предотвратяване на отпадането от образованието;
- България изостава по отношение на дигиталните умения на населението. Още сега и през следващите години трябва да се вземат спешни мерки за включване на населението в програми за дигитално обучение, иначе икономиката на страната ще изостане и в страната ни няма да може да се изгради устойчива дигитална икономика;

Съфинансиран от
программа „Драйвът“
на Европейския съюз

Изводи и препоръки (4) :

- В България все още обучението на работниците и служителите, провеждано от страна на работодателите, е по-слабо развито и е практика основно в големите предприятия, за разлика от малките и средни предприятия. В тази връзка е необходимо да се предвидят допълнителни стимули за работодателите в микро, малките и средни предприятия за включване в обучение на техните служители с цел повишаване на квалификацията и уменията им;
- В България е висок дялът на възрастните с ниско ниво на компютърни и цифрови умения в сравнение както със средната стойност за ЕС-27+, така и с най-добре представящите се страни (т.е. тези с най-нисък дял на нискоквалифицирано възрастно население). Дялът на възрастните, които никога не са използвали компютър, и този на лицата с по-ниско от основното ниво на цифрови умения, е 29%, докато дялът на възрастните, които никога не са използвали интернет или използват интернет рядко, е почти 39%. От друга страна, честотата на възрастните с ниска степен на образование е по-ниска от средната за страните от ЕС-27+.

Съфинансиран от
программа „Драйвът“
на Европейския съюз

Изводи и препоръки (5) :

- Дялът на възрастното население с потенциал за повишаване на квалификацията и за преквалификация се изчислява на между 35,1% и 48,8% от цялото възрастно население, т.е. от 1,4 до 1,9 милиона възрастни, в зависимост от нивото на разглежданите цифрови компетенции.
- Ниските нива на квалификация са особено високи сред хората в по-напредналите възрастови групи и сред безработните и неактивните граждани. Сред общия брой възрастни с потенциал за повишаване на квалификацията и преквалификация, изчислен по-горе, безработните на възраст 55-64 години; лицата извън работната сила (неактивни) на възраст 35-54 години; и безработните на възраст между 35 и 54 години представляват на средна база най-високият дял на население с ниско ниво на квалификация във всички разглеждани области: образование и дигитални умения (т.е. ниско ниво на използване на интернет или под основното ниво на цифрови умения). Освен това и други категории безработни и неактивни лица показват по-висок от средния риск за ниско ниво на квалификация.

Съфинансиран от програмата „Еразъм“ на Европейския съюз

Изводи и препоръки (6) :

- Сред безработните, изложени на най-голям риск от ниска квалификация, са лица на възраст 55-64 и 35-54 години. При тях се наблюдава много висок риск от ниска квалификация и ниски степени на образование в сравнение със средните стойности за страната и ЕС-28+. Няма налични данни за грамотност и умения по аритметика.

Съфинансиран от програмата „Еразъм“ на Европейския съюз

Комуникационни канали - <http://ill.mon.bg/>

- Електронна страница на националния координатор за учене на възрастни: <http://ill.mon.bg/>; Рубрики с актуална информация: анализи, изследвания, добри практики и др. – възможности за приноси и участие. Банер на EPALe.
- Канали за комуникация:
 - с ръководителя на проекта и национален координатор за учене на възрастни - Валентина Дейкова - v.deikova@mon.bg
 - с членовете на Координационния съвет на Националната платформа „Обединени за ученето на възрастни“, 28 областни координатори и техните http://ill.mon.bg/uploaded_files/Koord_suvet_NPOUV_28-11-2018.pdf
 - Взаимодействие с други членове на Националната мрежа за учене на възрастни http://ill.mon.bg/?page_id=926
 - Контактна информация – за консултации и др. adbg@mon.bg + форма за обратна връзка http://ill.mon.bg/?page_id=74
 - Форум - http://ill.mon.bg/?page_id=30

Съфинансиран от програмата „Еразъм“ на Европейския съюз

EPALe комуникационни канали - <https://ec.europa.eu/epale/bg>

- Електронна платформа за учене на възрастни в Европа: <https://ec.europa.eu/epale/>; Новини, блогове, ресурси, събития, добри практики и др. – възможности за приноси, одобрение и неодобрение, участие в дискусии към всяка категория съдържание.
- Канали за комуникация: **силен ефект на комуникацията след регистрация** <https://ec.europa.eu/epale/bg/user/register>
- с ръководителя на НЗП на EPALe Валентина Дейкова - v.deikova@mon.bg и с другите членове на екипа на НЗП – чрез националната страница <https://ec.europa.eu/epale/en/nss/national-support-service-bulgaria>
- Взаимодействие с други членове на мрежата EPALe-BG
- epale@mon.bg – връзка с НЗП и възможност за приноси към съдържанието на EPALe
- Силни предимства за комуникация (**и за регистрация**) чрез профилите на НЗП в социалните мрежи: <https://www.facebook.com/EPALe.BG/>; https://twitter.com/epale_bulgaria; <https://www.linkedin.com/in/epalebulgaria/>

Съфинансиран от програмата „Еразъм“ на Европейския съюз

„Националните координатори в изпълнение на Европейската програма за учене на възрастни“

**БЛАГОДАРИМ ВИ
ЗА ВНИМАНИЕТО!**

Екип на националния координатор в изпълнение на Европейската програма за учене на възрастни
Министерство на образованието и науката